

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Versmė“
direktoriaus pavaduotojo ugdymui,
laikini vykdančio įstaigos vadovo funkcijas
2026 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. V-58

EPINEFRINO AUTOINJEKTORIAUS LAIKYMO IR NAUDOJIMO ANAFILAKSIJOS ATVEJU TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Epinefrino autoinjektoriaus laikymo ir naudojimo anafilaksijos atveju tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato epinefrino autoinjektoriaus laikymo, prieinamumo ir naudojimo Klaipėdos lopšelyje–darželyje „Versmė“ (toliau – Įstaiga) tvarką, darbuotojų veiksmus įtarus anafilaksiją, skubiosios medicinos pagalbos iškvietimo, vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimo ir įvykio dokumentavimo tvarką.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 590, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 ir juo patvirtintu Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašu, taip pat kitais pirmosios pagalbos teikimą ir vaikų sveikatos priežiūrą reglamentuojančiais teisės aktais.

3. Anafilaksija – staiga prasidedanti ir galinti labai greitai progresuoti sunki alerginė reakcija, galinti kelti tiesioginį pavojų žmogaus gyvybei.

4. Epinefrino autoinjektorius yra pirmosios pagalbos priemonė, skirta suleisti į raumenis įtariamoms anafilaksijos atveju.

5. Epinefrino autoinjektoriaus naudojimas šiame Apraše nustatytais atvejais laikomas pirmosios pagalbos teikimu, o ne savarankišku vaiko gydymu ar vaistinių preparatų skyrimu.

6. Įstaigos darbuotojai vaikams savo nuožiūra neskiria ir neduoda kitų vaistinių preparatų. Šiame Apraše nustatyta epinefrino naudojimo tvarka taikoma tik įtariamoms anafilaksijos, kaip gyvybei pavojingos būklės, atveju.

II SKYRIUS EPINEFRINO AUTOINJEKTORIŲ LAIKYMAS IR PRIEINAMUMAS

7. Įstaigoje pirmosios pagalbos rinkinyje laikomas teisės aktų nustatytos dozės ir kiekio epinefrino autoinjektorius. Pagal nuo 2026 m. rugsėjo 1 d. taikomus reikalavimus, ikimokyklinį ir / ar priešmokyklinį ugdymą vykdančiose įstaigose turi būti ne mažiau kaip vienas 150 mikrogramų autoinjektorius vaikams, sveriantiems iki 30 kg.

8. Epinefrino autoinjektoriai laikomi darbuotojams žinomoje, aiškiai pažymėtoje ir skubiai pasiekiamoje vietoje, tai yra administratorės kabinete, spintelėje prie durų.

9. Autoinjektorius negali būti laikomas taip, kad kritinės situacijos metu jo paėmimui reikėtų ilgai ieškoti raktų, atsakingo asmens ar gauti administracijos leidimą.

10. Jei Įstaigoje yra keli pirmosios pagalbos rinkiniai, aiškiai pažymima, kuriame rinkinyje laikomas epinefrinas.

11. Už autoinjektoriaus buvimo vietos pažymėjimą, galiojimo terminų kontrolę ir pirmosios pagalbos rinkinio komplektaciją direktoriaus įsakymu paskiriamas atsakingas asmuo.

12. Darbuotojai informuojami, kur konkrečiai Įstaigoje laikomas epinefrino autoinjektorius.

13. Konkrečiam ugdytiniui gydytojo paskirtą individualų epinefrino autoinjektorių parūpina jo tėvai (globėjai, rūpintojai). Jo laikymas ir naudojimas organizuojamas vadovaujantis gydytojo rekomendacijomis ir galiojančiais teisės aktais.

III SKYRIUS ANAFILAKSIJOS ATPAŽINIMAS

14. Anafilaksija įtariama, kai staiga, dažniausiai po galimo kontakto su alergenu, atsiranda ir sparčiai progresuoja vienas ar keli žemiau nurodyti požymiai.

15. Galimi anafilaksijos požymiai:

Kvėpavimo sistemos:

- pasunkėjęs ar triukšmingas kvėpavimas;
- dusulys, švokštimas;
- gerklės veržimas, užkimimas ar staiga pasikeitęs balsas;
- liežuvio ar gerklės tinimas.

Kraujotakos ir bendros būklės:

- staigus silpnumas ar galvos svaigimas;
- išblyškimas;
- sąmonės sutrikimas ar netekimas;
- kolapso požymiai.

Odos ir gleivinių:

- staiga atsiradusi dilgėlinė ar intensyvus niežėjimas;
- odos paraudimas;
- lūpų, liežuvio, akių vokų ar veido tinimas.

Virškinimo sistemos:

- stiprus pilvo skausmas;
- pasikartojantis vėmimas;
- kiti staiga atsiradę ryškūs virškinimo sistemos simptomai kartu su kitais alerginės reakcijos požymiais.

16. Anafilaksija gali pasireikšti ir be odos bėrimo, todėl vien bėrimo nebuvimas nėra pagrindas atmesti anafilaksiją.

17. Įtarus anafilaksiją, pagalba pradedama teikti nedelsiant. Negalima laukti, kol atvyks vaiko tėvai, įstaigos administracijos atstovas ar visuomenės sveikatos specialistas.

IV SKYRIUS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI ĮTARUS ANAFILAKSIJĄ

18. Darbuotojas, pirmasis pastebėjęs galimą anafilaksiją:

18.1. įvertina nukentėjusiojo būklę;

18.2. nedelsdamas kviečia kitą darbuotoją į pagalbą, jei toks yra šalia;

18.3. nurodo konkrečiam asmeniui atnešti epinefrino autoinjektorių;

18.4. nedelsiant organizuoja Bendrojo pagalbos centro iškvietimą telefonu 112;

18.5. esant anafilaksijos požymiams, panaudoja tinkamos dozės epinefrino autoinjektorių pagal jo gamintojo naudojimo instrukciją;

18.6. vykdo Bendrojo pagalbos centro operatoriaus ir greitosios medicinos pagalbos specialistų nurodymus;

18.7. nepaliekia nukentėjusiojo vieno ir stebi jo būklę iki greitosios medicinos pagalbos atvykimo.

19. Epinefrino autoinjektorių gali panaudoti pirmąją pagalbą teikiantis pedagoginis darbuotojas, mokytojo padėjėjas ar kitas teisės aktų nustatyta tvarka pirmąją pagalbą teikti pasirengęs suaugęs asmuo.

20. Kritinės situacijos metu nereikia gauti direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo, visuomenės sveikatos specialisto ar mokinio tėvų išankstinio leidimo epinefrino autoinjektoriumi panaudoti.

21. Sprendimą panaudoti epinefrino autoinjektoriumi priima pirmąją pagalbą teikiantis asmuo, įvertinęs nukentėjusiojo būklę ir įtaręs anafilaksiją.

22. Jeigu nukentėjusysis turi jam asmeniškai gydytojo paskirtą epinefrino autoinjektoriumi, vadovaujamasi jo individualiomis gydytojo rekomendacijomis.

23. Epinefrinas leidžiamas į išorinę šlaunies dalį pagal konkretaus autoinjektoriaus gamintojo instrukciją.

24. Panaudojus epinefrino autoinjektoriumi, visais atvejais skambinama 112, net jeigu nukentėjusiojo būklė pagerėjo.

25. Jeigu 112 operatorius ar greitosios medicinos pagalbos specialistas pateikia tolesnius nurodymus, darbuotojai juos vykdo.

26. Jei nukentėjusysis praranda sąmonę ir normaliai nekvėpuoja, nedelsiant pradedamas pradinis gaivinimas ir naudojamas automatinis išorinis defibriliatorius (AID), jeigu jis yra prieinamas.

V SKYRIUS VEIKSMŲ PASISKIRSTYMAS

27. Esant galimybei, pagalbą organizuoja keli darbuotojai vienu metu:

Pirmasis darbuotojas:

- lieka su nukentėjusiuoju;
- vertina jo būklę;
- panaudoja epinefrino autoinjektoriumi;
- teikia kitą būtiną pirmąją pagalbą.

Antrasis darbuotojas:

- skambina telefonu 112;
- tiksliai nurodo įstaigos adresą ir vietą, kur yra nukentėjusysis;
- vykdo 112 operatoriaus nurodymus.

Trečiasis darbuotojas arba administracijos atstovas:

- informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);
- pasitinka greitosios medicinos pagalbos brigadą prie įėjimo ir palydi ją iki nukentėjusiojo;
- prireikus užtikrina kitų mokinių priežiūrą.

28. Jei įvykio vietoje yra tik vienas darbuotojas, jo prioritetas yra nukentėjusiojo gyvybės išsaugojimas: epinefrino panaudojimas, skambutis 112 ir pirmosios pagalbos teikimas. Administracijos ir tėvų informavimas atliekamas, kai tik tai galima padaryti neatidedant būtiniosios pagalbos.

VI SKYRIUS MOKINIO TĖVŲ INFORMAVIMAS

29. Apie įtariamą anafilaksiją ir epinefrino panaudojimą mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami nedelsiant po to, kai iškviesta greitoji medicinos pagalba ir pradėta teikti būtinąją pirmąją pagalbą.

30. Tėvų informavimas negali uždelsti epinefrino panaudojimo ar skambučio 112.

31. Tėvams pranešama: kas atsitiko; kokie simptomai pastebėti; ar ir kada panaudotas epinefrino autoinjektorius; kad iškviesta greitoji medicinos pagalba; į kurią gydymo įstaigą nukentėjusysis išvežamas, jeigu ši informacija žinoma.

VII SKYRIUS

ĮVYKIO DOKUMENTAVIMAS

32. Po įvykio, užtikrinus nukentėjusiojo saugumą ir perdavus jį greitosios medicinos pagalbos specialistams, įvykis dokumentuojamas.

33. Pirmąją pagalbą suteikęs darbuotojas arba kitas direktoriaus paskirtas asmuo užpildo Pranešimą apie epinefrino autoinjektoriaus panaudojimą (Aprašo 2 priedas).

34. Pranešime nurodoma: įvykio data ir laikas; įvykio vieta; nukentėjęs asmuo; aplinkybės ir, jei žinoma, galimas alergenai; pastebėti simptomai; epinefrino panaudojimo laikas ir dozė; autoinjektorių panaudojęs asmuo; skambučio 112 laikas; greitosios medicinos pagalbos atvykimo laikas, jei žinomas; tėvų informavimo laikas ir informavęs asmuo; kiti atlikti pirmosios pagalbos veiksmai; nukentėjusiojo perdavimo greitosios medicinos pagalbos specialistams aplinkybės.

35. Dokumentas perduodamas Įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam asmeniui ir saugomas laikantis Įstaigos dokumentų valdymo bei asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

36. Panaudotas autoinjektorius perduodamas greitosios medicinos pagalbos specialistams arba sutvarkomas pagal jų pateiktus nurodymus.

37. Panaudotas autoinjektorius pirmosios pagalbos rinkinyje kuo skubiau pakeičiamas nauju.

VIII SKYRIUS

DARBUOTOJŲ PASIRENGIMAS

38. Įstaigos darbuotojai supažindinami su anafilaksijos požymiais, epinefrino autoinjektoriaus buvimo vieta, skubiosios pagalbos veiksmų seka, autoinjektoriaus naudojimo principu ir pareiga nedelsiant skambinti 112.

39. Įstaigos darbuotojams rekomenduojama organizuoti praktinį epinefrino autoinjektoriaus naudojimo mokymą su mokomuoju autoinjektoriumi.

40. Informacija apie autoinjektoriaus buvimo vietą ir pagrindinį veiksmų algoritmą turi būti darbuotojams lengvai prieinama.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Pagrindinis šio Aprašo principas – esant pagrįstam įtarimui dėl anafilaksijos, pirmoji pagalba teikiama nedelsiant, nelaukiant administracijos, visuomenės sveikatos specialisto ar tėvų atvykimo.

42. Įstaigos darbuotojas, teikiantis pirmąją pagalbą, veikia pagal savo pirmosios pagalbos kompetenciją, šį Aprašą, autoinjektoriaus naudojimo instrukciją ir Bendrojo pagalbos centro bei greitosios medicinos pagalbos specialistų nurodymus.

43. Su šiuo Aprašu pasirašytinai arba Įstaigos naudojamomis elektroninėmis priemonėmis supažindinami pedagoginiai darbuotojai, mokinio ir mokytojų padėjėjai ir kiti darbuotojai, kuriems gali tekti teikti pirmąją pagalbą.

44. Aprašas peržiūrimas pasikeitus teisės aktams, epinefrino autoinjektorių naudojimo rekomendacijoms arba įvykus anafilaksijos atvejui Įstaigoje.

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Versmė“
direktoriaus pavaduotojos ugdymui,
laikinei vykdančios įstaigos vadovo funkcijas
2026 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. V-58
1 priedas

TRUMPAS VEIKSMŲ ALGORITMAS „ĮTARIAMA ANAFILAKSIJA“

1. ATPAŽINK

Staigus dusulys, švokštimas, gerklės ar liežuvio tinimas, ryškus silpnumas, sąmonės sutrikimas ar kelių organizmo sistemų alerginės reakcijos požymiai.

2. VEIK NEDELSIANT

Atnešk tinkamos dozės epinefrino autoinjektorių.

3. PANAUDOK EPINEFRINĄ

Pagal autoinjektoriaus gamintojo instrukciją suleisk į išorinę šlaunies dalį.

4. SKAMBINK 112

Pasakyk: „Įtariama anafilaksija. Panaudotas epinefrino autoinjektorius.“

5. NEPALIK VIENO

Stebėk kvėpavimą ir sąmonę. Vykdyk 112 operatoriaus nurodymus.

6. INFORMUOK TĖVUS

Tik pradėjus teikti būtinąją pagalbą ir iškvietus 112.

7. DOKUMENTUOK ĮVYKĮ

Užrašyk simptomus, epinefrino panaudojimo ir 112 iškviatimo laiką bei atliktus veiksmus.

SVARBIAUSIA: EPINEFRINAS → 112 → TĖVAI

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Versmė“
direktoriaus pavaduotojos ugdymui,
laikinei vykdančios įstaigos vadovo funkcijas
2026 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. V-58
2 priedas

PRANEŠIMAS APIE EPINEFRINO AUTOINJEKTORIAUS PANAUDOJIMĄ

Įvykio data: _____

Įvykio laikas: _____

Įvykio vieta: _____

Nukentėjusiojo vardas, pavardė: _____

Klasė (jei mokinys): _____

Galimas alergenai / įvykio aplinkybės:

Pastebėti simptomai: _____

Epinefrino panaudojimo laikas: _____

Panaudoto autoinjektoriaus dozė: _____

Autoinjektorių panaudojęs asmuo (vardas, pavardė, pareigos):

Skambučio 112 laikas: _____

GMP atvykimo laikas (jei žinomas): _____

Tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimo laikas:

Tėvus informavęs asmuo: _____

Kiti suteiktos pirmosios pagalbos veiksmai:

Nukentėjusiojo perdavimo GMP specialistams aplinkybės / laikas:

Pranešimą užpildė: _____

Data, parašas: _____

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Versmė“
direktoriaus pavaduotojos ugdymui,
laikinei vykdančios įstaigos vadovo funkcijas
2026 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. V-58
3 priedas

EPINEFRINO APSKAITOS ŽURNALAS

1. ĮSIGIJIMO APSKAITA

Švietimo teikėjas / įstaiga: Klaipėdos lopšelis – darželis „Versmė“
Preparato pavadinimas: **Epipen**
Stiprumas: **150 mikrogramų**

Eil. Nr.	Įsigijimo data	Serija	Tinkamumo vartoti laikas (data)	Įsigytų švirkštų kiekis (vnt.)	Pastabos
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Už apskaitą atsakingas asmuo: _____